

การเยียวยาผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร

นางสาวพรรณทิภา นิลโสภณ

วิทยาการเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2565 (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2565) โดยมีพายุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ได้แก่ พายุโซนร้อนมูหลานเข้าสู่ประเทศไทยช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565 (“เปิดรายชื่อ พายุเข้าไทย ล่าสุด 2565 มีพายุอะไรบ้าง?”, 2565) และพายุดีเปรสชันโนรูเข้าสู่ประเทศไทยช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2565 ส่งผลให้ประเทศไทยมีฝนตกหนักถึงหนักมากครอบคลุมเกือบทั่วพื้นที่ประเทศไทย (“พายุโนรูพัดถล่มไทยแล้ว กรมอุตุนิยมวิทยาเตือนฝนตกหนักกว่า 60 จังหวัด,” 2565) ก่อให้เกิดปัญหาอุทกภัยเป็นภัยพิบัติฉุกเฉินสร้างความเสียหายกับภาคการเกษตรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เมื่อสถานการณ์กลับคืนสู่สภาวะปกติแล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร โดยการขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในอำนาจปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. มีประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
2. ผ่านการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) หรือคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกิ่งอำเภอ (ก.ช.ภ.ก.อ.) แล้วแต่กรณี และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.)
3. กรณีกรุงเทพมหานครผ่านการพิจารณารับรองจากคณะทำงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร กรุงเทพมหานคร (ระดับเขต) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร กรุงเทพมหานคร
4. คุณสมบัติเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติที่จะได้รับการช่วยเหลือ
  - 1) เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลเกษตรกรแต่ละด้าน (พืช ประมง ปศุสัตว์) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น
  - 2) เกษตรกรผู้ปลูกพืชที่พื้นที่ทำการเพาะปลูกมีพืชตายหรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้อีก หรือเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สัตว์น้ำตายหรือสูญหาย หรือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ที่สัตว์ตายหรือสูญหาย
  - 3) พื้นที่ที่ประสบภัยด้านการเกษตรต้องอยู่ในพื้นที่ที่ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 ได้กำหนดการเยียวยาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพืช เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่เพาะปลูกที่เสียหายจริง ไม่เกินครัวเรือนละ 30 ไร่ ในอัตรา ดังนี้

1.1 ข้าว	ไร่ละ	1,340 บาท
1.2 พืชไร่และพืชผัก	ไร่ละ	1,980 บาท
1.3 ไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่น ๆ	ไร่ละ	4,048 บาท

กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกได้ถูกหิน ดิน ทลาย ไม้ โคลน รวมทั้งซากวัสดุทุกชนิดทับถม จนไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้และหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือกรณีดังกล่าวได้ ให้ช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในการขุดลอก ขนย้ายหิน ดิน ทลาย ไม้ โคลน รวมทั้งซากวัสดุที่ทับถมพื้นที่แปลงเกษตรกรรมเพื่อให้สามารถใช้พื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชได้ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน 5 ไร่ ทั้งนี้ ราคาไม่เกินไร่ละ 7,000 บาท

2. ด้านประมง เกษตรกรที่จะได้รับการช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านประมงกับหน่วยงานของกรมประมง ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น การดำเนินการช่วยเหลือผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบภัยพิบัติที่สัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ดังนี้

- 2.1 กุ้งก้ามกราม กุ้งทะเล หรือหอยทะเล ไร่ละ 11,780 บาท ไม่เกินรายละ 5 ไร่
- 2.2 ปลาหรือสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อดิน นาข้าวหรือร่องสวน (คิดเฉพาะพื้นที่เลี้ยง) ไร่ละ 4,682 บาท ไม่เกินรายละ 5 ไร่
- 2.3 สัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชัง บ่อซีเมนต์ หรือที่เลี้ยงในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน ตารางเมตรละ 368 บาท ไม่เกินรายละ 80 ตารางเมตร

ทั้งนี้ หากคิดคำนวณพื้นที่เลี้ยงแล้ว ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบภัยพิบัติรายใดจะได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินต่ำกว่า 368 บาท ให้ช่วยเหลือในอัตรารายละ 368 บาท

3. ด้านปศุสัตว์ เกษตรกรที่จะได้รับการช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านปศุสัตว์กับหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีที่เป็นการจัดหาอาหารสัตว์ วัคซีนและเวชภัณฑ์รักษาสัตว์ เพื่อการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์เลี้ยง และการจัดหาอาหารสัตว์ตามราคาท้องตลาด หรือตามความจำเป็นเหมาะสม กรณีแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรตายหรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ในอัตราไร่ละ 1,980 บาท แต่ไม่เกินรายละ 30 ไร่ การให้ความช่วยเหลือกรณีสัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ช่วยเหลือตามจำนวนที่เสียหายจริง แต่ไม่เกินเกณฑ์การช่วยเหลือที่กำหนด โดยให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นเงิน ดังนี้

- 3.1 โค อายุน้อยกว่า 6 เดือนจนถึงอายุมากกว่า 2 ปี ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 13,000 - 35,000 บาท ไม่เกินรายละ 5 ตัว
- 3.2 กระบือ อายุน้อยกว่า 6 เดือนจนถึงอายุมากกว่า 2 ปี ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 15,000 - 39,000 บาท ไม่เกินรายละ 5 ตัว

3.3 สุกกร แพะ แกะ อายุ 1 - 30 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 1,500 บาท อายุมากกว่า 30 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 3,000 บาท ไม่เกินรายละ 10 ตัว

3.4 ไก่พื้นเมือง ไก่วง อายุ 1 - 21 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 30 บาท อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 80 บาท ไม่เกินรายละ 300 ตัว

3.5 ไก่ไข่ อายุ 1 - 21 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 30 บาท อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 100 บาท ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว

3.6 ไก่เนื้อ อายุ 1 - 21 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 20 บาท อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 50 บาท ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว

3.7 เป็ดไข่ อายุ 1 - 21 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 30 บาท อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 100 บาท ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว

3.8 เป็ดเนื้อ เป็ดเทศ อายุ 1 - 21 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 30 บาท อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 80 บาท ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว

3.9 นกกระทา อายุ 1 - 21 วัน อัตราตัวละไม่เกิน 10 บาท อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป อัตราตัวละไม่เกิน 30 บาท ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว

3.10 นกกระจอกเทศ อัตราตัวละไม่เกิน 2,000 บาท ไม่เกินรายละ 10 ตัว

3.11 ห่าน อัตราตัวละไม่เกิน 100 บาท ไม่เกินรายละ 300 ตัว

4. ด้านการเกษตรอื่น ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ดังนี้

4.1 การปรับเกี่ยพื้นที่ด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับเกี่ยพื้นที่ การไถพรวน การก่อสร้างคันดินเพื่อการเพาะปลูกพืช หรือประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายโดยเหมาจ่าย โดยช่วยเหลือพื้นที่ที่เสียหายจริง ในอัตราไร่ละ 800 บาท

4.2 การปรับเกี่ยพื้นที่นาเกลือทะเลที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ให้ช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่ที่เสียหายจริง ในอัตราไร่ละ 1,220 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 30 ไร่

4.3 ค่าซ่อมแซมอาคารชลประทานและระบบชลประทานให้สามารถใช้งานได้ในช่วงฉุกเฉิน โดยให้ดำเนินการได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการระบายน้ำ

4.4 ในกรณีใช้เครื่องจักรกลของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินการขุดลอกเปิดทางน้ำ งานกำจัดวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ งานขุดลอกดิน ทRAY วัสดุที่ทับถมทางระบายน้ำให้นำอัตราราคางานตามราคากลางที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณหรือกระทรวงการคลังมาใช้โดยอนุโลม

4.5 ค่าจ้างเหมารถยนต์ ค่าระวางบรรทุกรถไฟและเรือบรรทุกของเอกชน เพื่อใช้ในการขนย้ายสัตว์เลี้ยงที่ประสบภัย และที่นำไปสนับสนุนหรือขนส่งพืชหญ้าอาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ ให้เบิกจ่ายดังนี้

1) ค่าจ้างเหมารถยนต์และเรือบรรทุกของเอกชน ให้จ่ายเป็นรายวันตามราคาท้องถิ่น

2) ค่าระวางบรรทุกทางรถไฟ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

(สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ, 2564, น. 1-4)

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 เป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงอัตราการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเป็นจำนวนเงินเพิ่มขึ้นกว่าหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราค่าครองชีพที่สูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่ได้มีการยกระดับสินค้าให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เกษตรกรจึงต้องใช้เงินลงทุนในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาอุทกภัยเป็นภัยพิบัติฉุกเฉินสร้างความเสียหายกับภาคการเกษตรจึงปรับปรุงอัตราการช่วยเหลือเป็นจำนวนเงินเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวในภาวะวิกฤต และฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้

หากเปรียบเทียบอัตราการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 กับหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ในปัจจุบัน สรุปได้ ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบอัตราการเยียวยาตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 กับหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564

1. ด้านพืช

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
1. ข้าว	ไร่ละ 1,113 บาท	ไร่ละ 1,340 บาท
2. พืชไร่และพืชผัก	-	ไร่ละ 1,980 บาท
3. พืชไร่	ไร่ละ 1,148 บาท	-
4. ไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่น ๆ	-	ไร่ละ 4,048 บาท
5. พืชสวนและอื่น ๆ	ไร่ละ 1,690 บาท	-
6. กรณีอื่น ๆ	กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูก ถูกหิน ดิน ทราย ไม้ โคลนทับถม พื้นที่ไม่เกิน 5 ไร่ ราคาไม่เกิน ไร่ละ 7,000 บาท	กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูก ถูกหิน ดิน ทราย ไม้ โคลนทับถม พื้นที่ไม่เกิน 5 ไร่ ราคาไม่เกิน ไร่ละ 7,000 บาท

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
หมายเหตุ : ช่วยเหลือตามจำนวน พื้นที่เพาะปลูกที่เสียหายจริง	ไม่เกินรายละ 30 ไร่	ไม่เกินครัวเรือนละ 30 ไร่

2. ด้านประมง

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
1. กุ้งก้ามกราม กุ้งทะเล หรือหอยทะเล	-	ไร่ละ 11,780 บาท รายละไม่เกิน 5 ไร่
2. กุ้งก้ามกราม กุ้งทะเล ปูทะเล หรือหอยทะเล	ไร่ละ 10,920 บาท รายละไม่เกิน 5 ไร่	-
3. ปลาหรือสัตว์น้ำอื่นนอกจาก ข้อ 1 และข้อ 2 ที่เลี้ยงในบ่อดิน นาข้าว หรือร่องสวน	ไร่ละ 4,225 บาท รายละไม่เกิน 5 ไร่	ไร่ละ 4,682 บาท รายละไม่เกิน 5 ไร่
4. สัตว์น้ำตามข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ที่เลี้ยงในบ่อ/กระชัง	315 บาท/ตารางเมตร รายละไม่เกิน 80 ตารางเมตร	368 บาท/ตารางเมตร รายละไม่เกิน 80 ตารางเมตร

3. ด้านปศุสัตว์

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)
1. โค	ไม่เกินรายละ 2 ตัว	ไม่เกินรายละ 5 ตัว
- อายุไม่น้อยกว่า 6 เดือน	6,000	13,000
- อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี	12,000	22,000
- อายุมากกว่า 1 ปี ถึง 2 ปี	16,000	29,000

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสพภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสพภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)
- อายุมากกว่า 2 ปี ขึ้นไป	20,000	35,000
2. กระบือ	ไม่เกินรายละ 2 ตัว	ไม่เกินรายละ 5 ตัว
- อายุน้อยกว่า 6 เดือน	8,000	15,000
- อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี	14,000	24,000
- อายุมากกว่า 1 ปี ถึง 2 ปี	18,000	32,000
- อายุมากกว่า 2 ปี ขึ้นไป	22,000	39,000
3. สุกร	ไม่เกินรายละ 10 ตัว	ไม่เกินรายละ 10 ตัว
- อายุ 1 - 30 วัน	1,300	1,500
- อายุมากกว่า 30 วัน ขึ้นไป	3,000	3,000
4. แพะ/แกะ	ไม่เกินรายละ 10 ตัว	ไม่เกินรายละ 10 ตัว
- อายุ 1 - 30 วัน	1,000	1,500
- อายุมากกว่า 30 วัน	2,000	3,000
5. ไก่พื้นเมือง/ไก่วง	ไม่เกินรายละ 300 ตัว	ไม่เกินรายละ 300 ตัว
- อายุ 1 - 21 วัน	25	30
- อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป	50	80
6. ไก่ไข่	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
- อายุ 1 - 21 วัน	20	30
- อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป	80	100
7. ไก่เนื้อ	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
- อายุ 1 - 21 วัน	20	20
- อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป	50	50
8. เป็ดไข่	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
- อายุ 1 - 21 วัน	20	30
- อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป	50	100
9. เป็ดเนื้อ/เป็ดเทศ	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
- อายุ 1 - 21 วัน	20	30
- อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป	50	80

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)
10. นกกระทา - อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 วัน ขึ้นไป	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว 8 15	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว 10 30
11. นกกระจอกเทศ	ไม่เกินรายละ 10 ตัว 2,000	ไม่เกินรายละ 10 ตัว 2,000
12. ห่าน	ไม่เกินรายละ 300 ตัว 100	ไม่เกินรายละ 300 ตัว 100
13. แพลงหญ้า	ไม่เกินรายละ 20 ไร่ เมล็ดพันธุ์ 110 บาท/กิโลกรัม ท่อนพันธุ์หรือหน่อพันธุ์ 2.50 บาท/กิโลกรัม	อัตราไร่ละ 1,980 บาท ไม่เกินรายละ 30 ไร่

4. ด้านเกษตรอื่น ๆ

ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556	หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อย เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564
	พื้นที่ที่เสียหายจริง ไร่ละ 700 บาท	พื้นที่ที่เสียหายจริง ไร่ละ 800 บาท
1. การปรับแก้พื้นที่การไถพรวน ยกร่อง ก่อสร้างคันดิน	พื้นที่ที่เสียหายจริง ไร่ละ 700 บาท	พื้นที่ที่เสียหายจริง ไร่ละ 800 บาท
2. ปรับพื้นที่ทำนาเกลือทะเล	-	ไร่ละ 1,220 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 30 ไร่

หมายเหตุ: ข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ.

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการดูแลให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ได้กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถช่วยเหลือประชาชนได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านสาธารณสุข 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต 3) ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และ 4) ด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย แต่ถ้าหากเป็นกรณีการช่วยเหลือที่นอกเหนือจาก 4 ด้านดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต้องทำความตกลงกับ ปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ และเมื่อเกิดเหตุการณ์ในแต่ละครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหนังสือทำความตกลงเป็นครั้ง ๆ ไป ซึ่งเป็นขั้นตอนที่อาจทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ทันการณ์ ดังนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการเยียวยาประชาชนผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตรให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ลงนามประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2565 (“มท. ปลดล็อก แก้ไขระเบียบ มท. ว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชนฯ,” 2565) ได้กำหนดให้กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านอื่น ๆ เพื่อฟื้นฟูเยียวยา สงเคราะห์และบรรเทาผลกระทบของประชาชน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาช่วยเหลือประชาชนได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานรัฐกำหนด โดยให้คำนึงถึงสถานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 12 ตุลาคม 2565 เป็นต้นไป โดยมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0808.2/ว7652 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2565 มีแนวทางปฏิบัติว่า ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือประชาชนได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานรัฐกำหนด (ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ, 2565) กล่าวคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาช่วยเหลือประชาชนในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อฟื้นฟู เยียวยา สงเคราะห์ และบรรเทาผลกระทบของประชาชนให้ครอบคลุม รวดเร็ว และลดความล่าช้าที่เกิดขึ้นจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งไม่ต้องเสนอให้คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา โดยไม่เกินอัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานรัฐกำหนด เช่น การนำอัตราตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 ของกระทรวงการคลัง เพื่อช่วยเหลือด้านการดำรงชีพ ดังนี้

ด้านการดำรงชีพ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงิน โดยคำนึงถึงสภาพ และเหตุการณ์ตามความเหมาะสม ดังนี้

1. ค่าอาหารจัดเลี้ยงวันละไม่เกิน 3 มื้อ มื้อละไม่เกิน 50 บาท ต่อคน
2. ค่าถุงยังชีพ ชุดละไม่เกิน 700 บาท ต่อครอบครัว
3. ค่าจัดซื้อหรือจัดหาน้ำสำหรับบริโภคและใช้สอยในที่อยู่อาศัย เเท่าที่จ่ายจริง ตามความจำเป็น

จนกว่าเหตุการณ์ประสพภัยพิบัติจะเข้าสู่ภาวะปกติ

4. ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเบื้องต้น กรณีที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายทั้งหลัง เท่าที่จ่ายจริง ครอบคลุมจะไม่เกิน 3,800 บาท
5. ค่าวัสดุซ่อมแซมที่อยู่อาศัยประจำ ซึ่งผู้ประสบภัยพิบัติเป็นเจ้าของที่ได้รับความเสียหาย เท่าที่จ่ายจริง หลังจะไม่เกิน 49,500 บาท
6. ค่าวัสดุซ่อมแซมหรือสร้างยุงข้าว โรงเรือนสำหรับเก็บพืชผลและคอกสัตว์ที่ได้รับความเสียหาย เท่าที่จ่ายจริง ครอบคลุมจะไม่เกิน 5,700 บาท
7. กรณีที่ผู้ประสบภัยพิบัติเช่าบ้านเรือนของผู้อื่น และบ้านเช่าเสียหายจากภัยพิบัติทั้งหลัง หรือเสียหายบางส่วนจนอยู่อาศัยไม่ได้ให้ช่วยเหลือเป็นค่าเช่าบ้านแก่ผู้ประสบภัยพิบัติเท่าที่จ่ายจริง ในอัตรา ครอบคลุมจะไม่เกินเดือนละ 1,800 บาท เป็นเวลาไม่เกิน 2 เดือน
8. ค่าตัดแปลงสถานที่สำหรับเป็นที่พักชั่วคราว เท่าที่จ่ายจริง ครอบคลุมจะไม่เกิน 2,500 บาท หรือค่าผ้าใบหรือผ้าพลาสติกหรือวัสดุอื่น ๆ สำหรับกันแดดกันฝน เท่าที่จ่ายจริง ครอบคลุมจะไม่เกิน 1,000 บาท
9. ค่าใช้จ่ายที่ส่วนราชการจัดหาสาธารณูปโภคในที่พักชั่วคราว
  - (1) ค่าไฟฟ้า ให้เป็นไปตามที่การไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จะเรียกเก็บสำหรับ กรณีที่ท้องที่นั้นไม่มีไฟฟ้า ให้จัดอุปกรณ์แสงสว่างอื่น ๆ ทดแทนได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น
  - (2) จัดหาน้ำบริโภคและใช้สอยจากหน่วยงานที่จังหวัดและอำเภอมีอยู่ เช่น การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง หน่วยดับเพลิงเทศบาล เป็นต้น หรือจัดซื้ออุปกรณ์บรรจุน้ำตามความจำเป็นของจำนวน ผู้ประสบภัยพิบัติ รวมทั้งการจัดซื้อเพื่อบริโภคใช้สอย เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น
  - (3) จัดสร้างหรือจัดหาห้องน้ำ ห้องสุขา 1 ที่ต่อ 10 คน เท่าที่จ่ายจริง เฉลี่ยที่ละ ไม่เกิน 1,700 บาท
  - (4) จัดสร้างที่รองรับ ทำลาย หรือกำจัดขยะมูลฝอย เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น
10. ค่าเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับความเสียหายและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก หรือมีความจำเป็นต้องใช้ ในการดำรงชีพ กรณีไม่มีเครื่องนุ่งห่มในการดำรงชีพขณะเกิดภัย รายละเอียดไม่เกิน 1,100 บาท
11. ค่าเครื่องมือประกอบอาชีพ และหรือเงินทุนสำหรับผู้ประสบภัยพิบัติที่เป็นอาชีพหลักในการ หาเลี้ยงครอบครัวของผู้ประสบภัยพิบัติเท่าที่จ่ายจริงครอบคลุมจะไม่เกิน 11,400 บาท
12. ค่าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ
  - (1) กรณีบาดเจ็บสาหัสที่ต้องรักษาในสถานพยาบาลติดต่อกันตั้งแต่ 3 วันขึ้นไปให้จ่ายเงินช่วยเหลือ เบื้องต้นเป็นเงินจำนวน 4,000 บาท
  - (2) กรณีบาดเจ็บจนถึงขั้นพิการไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ให้ช่วยเหลือเบื้องต้น เป็นเงินจำนวน 13,300 บาท
  - (3) กรณีภัยพิบัติที่เป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่หรือรุนแรงเป็นที่สะเทือนขวัญของประชาชนทั่วไป ให้จ่ายเงินและหรือสิ่งของปลอบขวัญผู้ที่ได้รับบาดเจ็บที่รักษาตัวในสถานพยาบาล รายละเอียดไม่เกิน 2,300 บาท
13. ค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต รายละเอียดไม่เกิน 29,700 บาท และในกรณีผู้ประสบภัยที่เสียชีวิตเป็น หัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้เลี้ยงดูครอบครัว ให้พิจารณาช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกไม่เกิน 29,700 บาท

14. กรณีอากาศยานจัดผิดปกติมีอุณหภูมิต่ำกว่า 8 องศาเซลเซียส และมีช่วงเวลาอากาศยานยาวนานติดต่อกันเกิน 3 วัน ให้จ่ายค่าจัดซื้อเครื่องกันหนาวสงเคราะห์ประชาชนได้เท่าที่จ่ายจริงคนละไม่เกิน 300 บาท ทั้งนี้ จังหวัดหนึ่งไม่เกินงบประมาณปีละ 1,200,000 บาท

15. ค่าเครื่องครัวและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ที่สูญหายหรือได้รับความเสียหาย และไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน 3,500 บาท

16. ค่าเครื่องนอน ที่สูญหายหรือได้รับความเสียหายและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก หรือมีความจำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีพกรณีไม่มีเครื่องนอนในการดำรงชีพขณะเกิดภัยเท่าที่จ่ายจริงคนละไม่เกิน 1,000 บาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร, 2565, น. 23-25)

บทสรุปและความเห็นของผู้ศึกษา

หัวใจสำคัญของการเยียวยาผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร คือ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถฟื้นฟูการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้รวดเร็ว และครอบคลุมผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 เป็นเครื่องมือสำคัญในการให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน เพื่อให้ผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรมีรายได้เลี้ยงครอบครัวในภาวะวิกฤต และฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ แต่การกำหนดเงื่อนไขที่มีรายละเอียดมากเกินไป ยกตัวอย่างเช่น คุณสมบัติเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติที่จะได้รับการช่วยเหลือ 1) เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลเกษตรกรแต่ละด้าน (พืช ประมง ปศุสัตว์) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น 2) เกษตรกรผู้ปลูกพืชในพื้นที่ทำการเพาะปลูกมีพืชตายหรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟู หรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้อีก หรือเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สัตว์น้ำตายหรือสูญหาย หรือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่สัตว์ตายหรือสูญหาย 3) พื้นที่ที่ประสบภัยด้านการเกษตรต้องอยู่ในพื้นที่ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน อาจส่งผลให้การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตรได้รับความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง อีกทั้ง จำนวนเงินที่ให้ความช่วยเหลือเยียวยาตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 มีเสียงสะท้อนจากผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตรว่าเป็นจำนวนเงินที่น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับค่าครองชีพในปัจจุบันและความจำเป็นที่ต้องนำเงินมาฟื้นฟูการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่เกิดความเสียหาย ในขณะที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือ ฟื้นฟู เยียวยา สงเคราะห์ และบรรเทาผลกระทบของผู้ประสบภัยพิบัติให้ได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า ควรมีการพัฒนาปรับปรุง กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์การเยียวยาผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตรให้สามารถช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุม รวดเร็ว และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมอุตุฯ. (11 พฤษภาคม 2565). ประกาศกรมอุตุฯ เรื่อง การเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก http://www.khonkaen.tmd.go.th/warning/warn_word/2565/rain_2565.pdf
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร. (พฤษภาคม 2565). คู่มือการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก <http://www.plan.doe.go.th/ndrc/work63/Manual-Assisting-Victims.pdf>
- เปิดรายชื่อ พายุเข้าไทย ล่าสุด 2565 มีพายุอะไรบ้าง? ดุเลย. (17 ตุลาคม 2565). สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก <https://news.trueid.net/detail/ZV8ZrYGbZvOJ>
- พายุโนรูพัดถล่มไทยแล้ว กรมอุตุฯเตือนฝนตกหนักกว่า 60 จังหวัด. (29 กันยายน 2565). สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.bbc.com/thai/articles/c9en82r15yxo>
- มท. ปลดล็อก แก้ไขระเบียบ มท. ว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชน เพื่อให้การช่วยเหลือประชาชนของ อปท.ทั่วประเทศ เกิดความคล่องตัว ครอบคลุม บรรเทาและลดผลกระทบให้กับพี่น้องประชาชนโดยเร็วที่สุด. (17 ตุลาคม 2565). สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/60536>
- ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ. (20 ตุลาคม 2565). เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2565 [หนังสือราชการ]. (ศก 0023.3/ว 5796). สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก http://www.ssklocaladmin.go.th/system_files/254/66f6241be8ca9933174aca3628c5db1a.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ. (27 สิงหาคม 2564). หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.opsmoac.go.th/news-files-442891791052>
- _____. (28 สิงหาคม 2564). เปรียบเทียบอัตราการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยฯ พ.ศ. 2556 กับ พ.ศ. 2564. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก https://region6.dld.go.th/webnew/pdf/st964/rate-compare-56_64.pdf